

4. Школьний О. О., Новак І. М. Управління ризиками в експортно-орієнтованих ланцюгах постачання агропродовольчої продукції. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/97/20.pdf>.

5. Макаренко Н. О. Оцінка ризиків стратегічного управління логістичною діяльністю аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки. Том 5. № 4. С. 192-198. ISSN 2415-8453.

6. Корженівська Н. Л. Імперативи та пріоритети економічної безпеки товаровиробників зерна в умовах ринкової глобалізації: монографія / Н. Л. Корженівська. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2018. 375 с.

Леся ПЕТРУК,
здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Економіка»
ННІБФ, ЗВО «ПДУ»
Науковий керівник: **Алла ПЕЧЕНЮК,**
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки,
підприємництва та біржової діяльності
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ У КРАЇНАХ ЄС: АНАЛІТИКА ТА ТРЕНДИ

У світі набирає популярності продукція органічного походження. Причиною цього є високий рівень обізнаності європейського суспільства про численні переваги органічної продукції, а також різниця між якістю та рівнем безпеки продуктів що виробляються сьогодні і сертифікованими органічними продуктами.

На сьогоднішній день споживачі повинні бути впевнені, що продукти відповідають суворими правилами ЄС. Продукти, які не відповідають цим стандартам не можуть називатися органічними або нести органічний логотип

ЄС. Саме тому правила ЄС охоплюють виробництво, переробку, контроль і маркування органічних продуктів харчування [1].

Оскільки органічні продукти неможливо ідентифікувати за допомогою лабораторних чи фізичних досліджень експертизи, їх органічний статус перевіряється за допомогою сертифікаційної системи, встановленою законодавством ЄС і контролюється Європейською Комісією. Ця система має на меті забезпечити споживачів впевненістю, що коли вони купують продукт в ЄС, який позначений як органічний продукт, справді являється таким. Система впроваджується державами-членами та перевіряється як державними, так і приватними органами [2].

Основні стандарти органічного виробництва та переробки (IBS) Міжнародної федерації рухів за органічне сільське господарство (IFOAM) були вперше опубліковані в 1980 році. З тих пір вони переглядалися та перевидавалися кожні два роки; вони визначають, як органічні продукти вирощуються, виробляються та обробляються. Вони відображають сучасний стан органічного виробництва та методів переробки.

Варто відзначити провідну роль у міжнародній стандартизації двом міжнародним організаціям – Міжнародній організації зі стандартизації (ISO) і Міжнародній електротехнічній комісії (IEC). Важливою для міжнародної стандартизації є діяльність двох міжурядових організацій – Світової організації торгівлі і Європейської економічної комісії ООН [3].

Новий регламент ЄС 848/2018 щодо органічного виробництва та маркування органічних продуктів забезпечує дотримання однакових високих стандартів якості в усьому ЄС застосовується з 1 січня 2022 року. Що забезпечує основу для сталого розвитку органіки виробництва при забезпеченні ефективного функціонування внутрішнього ринку, що гарантує чесну конкуренцію, забезпечує довіру споживачів та захист інтересів споживачів [1].

Правила розповсюджуються на ведення сільського господарства та аквакультури, процедур сертифікації для фермерів, переробки та маркування харчових продуктів, а також імпорту органічних продуктів.

ЄС постійно працює над оновленням існуючих правил органічного виробництва та маркування. Оскільки немає конкретних вимог до якості, пов'язаних з продуктами, немає наукового способу визначити чи є продукт органічним чи ні. Система контролю ЄС сертифікує виробничі процеси, а не продукцію.

У 2017 році запровадили нову систему електронної сертифікації для кращого моніторингу імпорту органічних продуктів, і ця система була додана до існуючої TRACES (Trade Control and Expert System). Нова система електронної сертифікації сприятиме підвищенню безпеки харчових продуктів зменшення можливого шахрайства [4].

Органічний ринок ЄС постійно розширюється і на сьогоднішній день становить близько 37,3 мільярдів євро на рік. Незважаючи на те, що площа органічних сільськогосподарських угідь ЄС з роками збільшилася, вони все ще використовують лише 7,5 % загальної сільськогосподарської площі. Різниця між попитом і виробництвом покривається за рахунок збільшення імпорту [5, с. 226].

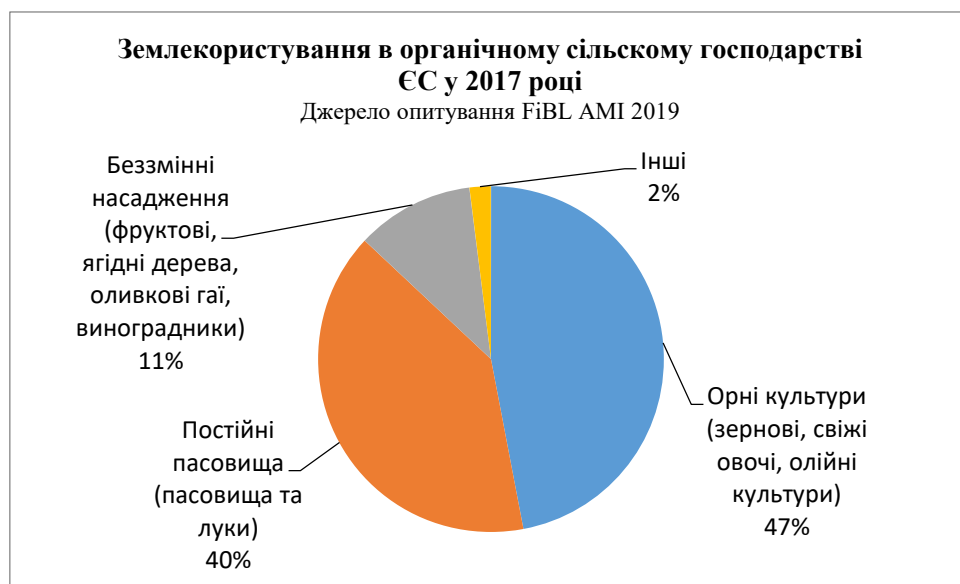

Рис. 1. Землекористування в органічному сільському господарстві країн ЄС
Джерело: [5, с. 226].

Органічний сектор в країнах Європейського Союзу щорічно демонструє стійке зростання виробництва і пропонує низку заходів на підтримку органіки [5, с. 220].

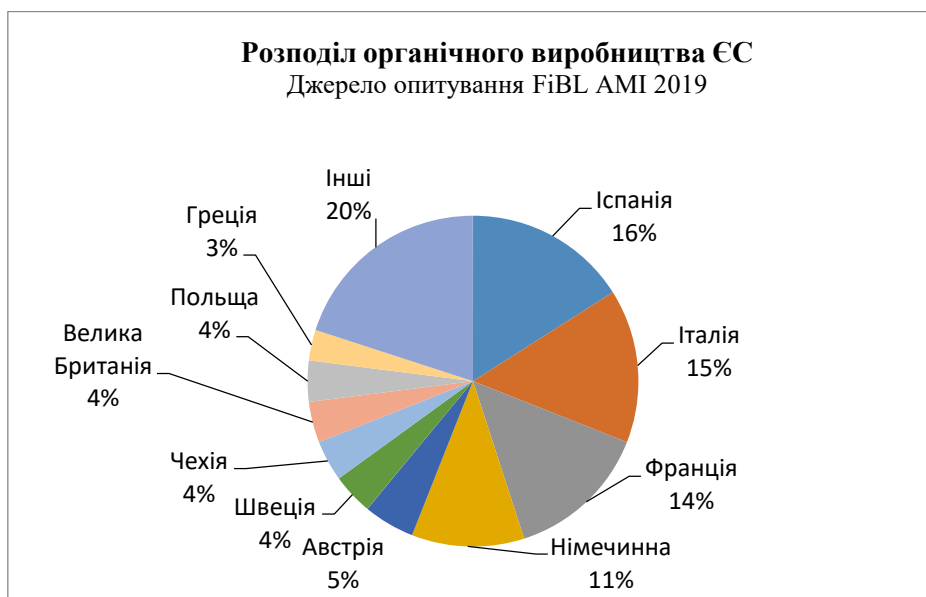

Рис. 2. Розподіл органічного виробництва ЄС за країнами у 2019 році

Джерело: [5, с. 220].

На сьогоднішній день було створено План дій для органічного виробництва в ЄС, яка включає в себе стратегію «Від ферми до виделки». У березні 2021 року Європейська Комісія запустила органічний план дій для ЄС. План дій передбачає досягнення цілі Європейської зеленої угоди щодо виділення 25 % сільськогосподарських угідь під органічне землеробство до 2030 року.

У країнах Європи розвиток органічного сільського господарства став можливим завдяки реформам аграрної політики, в основі якої є обґрунтована державна підтримка. Стратегія є частиною Європейського зеленого курсу та буде підкріплена загальноєвропейською агропромисловою політикою.

Стратегія «Від ферми до столу» передбачає, що Комісія запропонує законодавчу базу щодо стійких продовольчих систем у 2023 році. Для досягнення цілей стратегії «Від ферми до столу» та підтримки переходу до

більш стійких продовольчих систем, заснованих на всеохоплюючих принципах стійкості. Ця законодавча пропозиція, а також відповідні ініціативи, такі як маркування стійкості, мають враховувати особливості та переваги органічних практик.

Яскравим прикладом є європейський зелений курс, European Green Deal. До 2030 року він передбачає, зокрема, скорочення використання пестицидів – на 30 %, добрив – на 20 %; частка земель під органічним виробництвом має сягнути 25 %; по 30 % суходолу та морських територій повинні отримати природоохоронний статус [6].

Можна зробити висновок, що органічна продукція є досить актуальною темою і все більше людей дбають про власне здоров'я. В розвинутих країнах споживання органічної продукції постійно зростає. У 2020 році Австрія та Німеччина звітували про рекордне зростання попиту на органіку.

Список використаних джерел

1. Фисенко І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції : рекомендаційний показник літератури МНАУ, 2021. 40 с. doi: https://lib.mnau.edu.ua/info5/2021/organ_vurob_2021-web.pdf
2. Капштик М. В. Особливості нормативно-правового забезпечення органічного виробництва / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2011, Вип. 168. Ч. 3. С. 95-105.
doi: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/kutarengo-3.pdf>
3. Міжнародна стандартизація та сертифікація. URL: <http://nvppoint.com/uk/mizhnarodna-standartizatsiya-ta-sertifikatsiya/>
4. Electronic certification system for organic products launched by EU (2017). URL: <https://www.mic-cust.com/insights/posts/detail/ad/electronic-certification-system-for-organic-products-launched-by-eu/> (дата звернення: 5.12.2022)
5. FiBL & IFOAM – Organics International (2019): The World of Organic Agriculture. Frick and Bonn. URL: <https://orgprints.org/id/eprint/37018/1/willernoud-2019-world-of-organic-low.pdf> (дата звернення: 5.12.2022)

5. ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ Брюссель, (20.05.2020) Стратегія «Від ферми до виделки» заради справедливої, здорової та екологічно дружньої продовольчої системи URL: https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2020/08/EU_-Farm-to-Fork-Strategy_UA_fin.pdf (дата звернення: 5.12.2022)

Ярослав СИДОРАК,
аспірант спеціальності 051 «Економіка»
Науковий керівник: **Наталія КОРЖЕНІВСЬКА,**
д-р. екон. наук, професор, кафедра економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАГРОЗ

Аграрний сектор України за своїм потенціалом є одним з таких, що має значну частку у формуванні світової продовольчої безпеки. Розвиток логістичної інфраструктури та можливості національних товаровиробників дозволяють щороку експортувати зернову, олійну, овочеву продукцію, розвивається напрям експорту продукції птахівництва тощо. Однак, забезпечувати конкурентні переваги дедалі важче в умовах зростаючих небезпек, загроз і ризиків, які посилюються умовами економічної кризи, зумовленої, зокрема, військовими діями країни агресора. Тому дослідження питань, пов'язаних з функціонуванням національного експортного потенціалу в умовах викликів сьогодення та забезпечення економічної безпеки його розвитку є актуальними та своєчасними.

До конкурентних переваг сільського господарства України можна віднести унікальне поєднання ресурсів для виробництва сільськогосподарської продукції й близькість до міжнародних ринків, а також те, що забезпеченість земельними ресурсами в господарствах України в середньому значно вища, ніж у